

Културни и документациони центар Срба у Мађарској

Предмет: Текстуална допуна финансијског извештаја
економата ССМ везано за рад КДЦСМ у 2013. години

Културни и документациони центар Срба у Мађарској као једна од институција наше кровне организације, Самоуправе Срба у Мађарској наставила је са својим активним радом и у 2013. години. Након обнове у Нађмезо улици 49. (галерија-друштвени простор) су се отвориле могућности за нове делатности ове институције које укључују свакодневни рад у тим просторијама и пружа могућност информативних услуга на лицу места.

Оно што је битно и шта треба да се поново нагласи, да је наша заједница добила свој излог, неку врсту интерфејса, физичког простора који свакодневно делује као отелотворење рада Центра.

Центар на тај начин стварно постаје копча, капија, између људи, држава, култура и што је најбитније сигурна тачка српске културе.

Адаптација простора се наставила и у 2013. години. Постављени су аларм и видео надзор ради сигурности просторија опреме, а нарочито изложби које су редовне у галеријском простору. Обновљена је и стара чајна кухиња због свакодневних потреба (тачније изграђена, пошто у просторији скоро ништа није радило и постојало) коју користи и позориште.

Културни и документациони центар Срба у Мађарској је као и предходних година наставио сарадњу са српским самоуправама и организацијама у Мађарској, али је признат и као релевантан партнер у Мађарској од стране Министарства културе и информисања Србије, односно других културних институција у нашој матици. О томе сведоче и извештаји, чланци везани за рад Центра у многим медијима.

А као признање за сарадњу у прошлој години Центар је награђен од стране Крагујевчана са Плакетом и медаљоном Јоакима Вујића.

Пошто се делатност проширила у односу на протекле године и рад Културног и документационог центара Срба у Мађарској између осталог обухвата још и организациону делатност, административну делатност, секретарске послове, послове писања конкурса за набавку додатних средстава (Мађарска, Србија), одлазак на терен, посете институцијама у држави и ван државе, дневни контакти са партнерима, финансијско-административне послове, менаџерске послове, курирске послове, послове техничке природе везане за програме у Нађмезо улици 49. и шире, превоз материјала и особа, преводе приликом административних обавеза, рад са странкама и контакти са публиком, информативну делатност, одржавање архиве (библиотеке), набавка материјала и друге. Неке од ових обавеза су постојале и раније али се круг обавеза са озбиљним радом и повећава, зато мислим да је добро што је скупштина ове године одобрила проширење броја запослених са 2.5 статуса на 2 цела и 2 статуса у 50% радног времена. На жалост буџет у овој фази не прати финансијске потребе али се надамо већ пуно пута споменути променама.

Такође један од основних задатака Центра било је помагање и подстицање тренутно активних грана културе као фолклор, позориште, књижевност, музика односно ликовна уметност. Настојали смо да јачамо везе са Црквеним општинама, односно Епархијом Будимском ради очувања црквене традиције и наше Свете Православне цркве. А најефикасније је што смо успели да се приликом разних програма разне димензије преклапају, поготово што су неки наши појединци активни и на више поља. Наше акције су биле да приликом нашег деловања подстичемо сарадњу унутар наше заједнице.

Као и предходних година тако и у 2013. години нису изостали наши традиционални програми. Почели смо као суорганизатори Светосавске академије коју традиционално организује Самоуправа Срба у Мађарској, а у оквиру прославе ми смо приредили изложбе посвећене Хиландару односно наслеђу Светог Саве.

Хтео бих да напоменем две изузетне изложбе. Прва је изложба слика Милана Коњовића, по избору спомен збирке Милан Коњовић из Сомбора која је била приказана у свим значајнијим европским градовима у којима је живео овај значајни српски сликар.

Изложба која је изазвала велику пажњу је фото изложба о лепотама Таре. Она је сем Националног плесног театра у Будиму, Српског културног центра била приказана и за време Дана народности у 13 кварту у Будимпешти.

У склопу сарадње са Српском Самоуправом у Будимпешти, КДЦСМ је био партнер у реализацији Сретењске академије и славе Српског културног клуба у Будимпешти.

У сарадњи са Амбасадом Републике Србије смо први пут обележили годишњицу Погрома Срба на Косову. Овај чин страдања наших сународника је приказан кроз филм и изложбу.

У свом плану рада Центар настоји да што више привуче младе и да их што више афирмише у савремене српске токове. Тако је било и у прошлој години када смо организовали промоцију, књижевно вече и представљање младих Срба према нашим сународницима у Темишвару.

Један од програма посвећен најмлађима је и „Међународни дан деце књиге”. Он се одржава почетком априла у нашој библиотеци. Циљ нам је да привучемо што више деце да читају на матерњем језику и да развијају љубав према књизи. Укључити их у систематски рад на неговању матерњег језика, пробудити жељу за писањем и подстаћи оне који већ пишу. Програм је посвећен спајању деце и књига и охрабрењу штампања и промовисања литературе за наше најмлађе. Пружање подршке људима који се баве децом и децјом књижевношћу. Подстицање истраживања на пољу деце књижевности. Широм света преко 70 земаља обележава овај дан са циљем да се инспирише љубав према читању.

„Сусрет децјих драмских радионица” организујемо традиционално сваке године у сарадњи са нашим позориштем. Прошле године учешће су узела деца из свих српских школа и одељења где се српски језик предаје као предмет. Оно што прошлогодишњи програм чини другачијим је што смо успели да у госте позовемо драмског педагога Душицу Бојовић из Београда. Она је у склопу програма дала своје стручно мишљење а следећег дана одржала семинар за предагоге под називом „Моћ игре, моћ покрета”. Сем забавног овај програм свакако има и едукативни карактер како за децу тако и за наше педагоге који се баве драмским секцијама.

Између осталог помогли смо и одржавање популарног децејег програма „Шарена Барка”, заједно са Српском самоуправом 5 кварта.

У склопу сарадње са Савезом Срба у Румунији на Данима српске културе у Темишвару и Базјашу организовали смо и учешће аутора књижевника и ликовних уметника из Мађарске.

Традиционални Батањски народносни камп одржао се и 2013.године. Као и предходних година са децом је радио кореограф Љубомир Вујчин, као и педагози из Батање, Деске и Будимпеште. Број полазника је био преко 100, а деца су добила садржајан и богат програм.

Нису изостале ни књижевне вечери од којих би поменули вече Слађане Милошевић једног од најпознатијих аутора из Србије, као и Миодрага Јакшића, Владимира Благојевића, Гордане Влајић и других. Овде су се активно укључили и књижевници из Удружења уметника Круг из Будимпеште.

Пред крај године обележили смо и два значајна јубилеја. 17 векова Хришћанства, јубилеј Минаског едикта. Том приликом предавање је одржао др Миша Ракоција а промовисана је и његова књига “Старохришћански Ниш”. Од учесника из Мађарске могли смо чути предавање др Ксеније Голуб о не много познатој икони Богородице у српском храму у Чобанцу, као и др Зорана Вукосављева о “Српским црквама у Мађарској”.

200 година од прве српске представе и 20 година од оснивања Српског позоришта у Мађарској представља веома значајан програм за Србе у Мађарској, као и за општу српску али и мађарску културу. Том приликом смо заједно са Српским институтом и Српском самоуправом у Будимпешти организовали фото и документарну изложбу посвећену овим јубилејима.

Нису изостале ни разне тематске изложбе и књижевни кружоци, које овом приликом не бих детаљно набрајао јер се извештај о њима налази у архиви нашег сајта.

У свом раду Центар је наставио сарадњу са Српским самоуправама, цивилним организацијама и КУД-овима широм Мађарске. Давањем организационе, стручне и финансијске помоћи поменутим организацијама. Од прошлогодишњег буџета путем конкурса подељено је око 4 милиона форинти за потребе културних програма наших сународника широм државе.

РЕЗУЛТАТИ

Конкура за суфинансирање појединачних културних програма Срба у Мађарској за 2013.годину

<i>Рб</i>	<i>Подносилац пројекта</i>	<i>Назив пројекта</i>	<i>Одобрена средства у форинтама</i>
1.	Народносна самоуправа Нови Сентиван	Велика Госпојина „Слава“	150.000,00
2.	КУД Табан	Табанско вече	250.000,00
3.	Црквена општина у Будимпешти	Ђурђевдан у Будимпешти	150.000,00
4.	Српска народносна самоуправа 13 кварт у Будимпешти	Културни фестивал у 13 кварту	70.000,00
5.	Српска самоуправа у Мохачу	Обележавање црквене славе	80.800,00

6.	Српска месна самоуправа у Батањи	Дан града Батање	80.000,00
7.	Батањско удружење за очување српске културе и традиције	Дан српске културе	150.000,00
8.	Српска православна црквена општина у Печују	Храмовна слава у Печују	150.000,00
9.	Печујско-барањско српско удружење	Путевима православља-Поклоничко путовање поводом 1700.г. Миланског едикта	100.000,00
10.	Сегединска месна заједница	Дани српске културе	150.000,00
11.	Дешчанска српска народносна самоуправа	Црквена слава-Преображење	150.000,00
12.	Културно удружење за јавно добро Банат	Банатски сабор	250.000,00
13.	Удружење уметника КРУГ	Ликовно поетска колонија 360-Деска	250.000,00
14.	КУД Весели Сантовчани	Путовање на маратон српског фолклора у Румунији	140.000,00
15.	Српска самоуправа у Ловри	Дани села- Фестивал на обали Дунава	250.000,00
16.	Удружење за очување народносне традиције и културе, Ловра	Српски дани	150.000,00
17.	Самоуправа Срба у Помазу	Ђурђевдан	120.000,00
18.	Српска самоуправа у Мајшу	Црквена слава- Света Петка	49.000,00
19.	Српска народносна самоуправа у Сантову	Дан српске културе-Слава	150.000,00
20.	Српска самоуправа Чанад	Слава Ђурђевдан	150.000,00
21.	Српска самоуправа у Сентандреји	Дани српске музике и игре	150.000,00
22.	Српска народносна самоуправа Сегедин	Поклоничко путовање на Златибор	150.000,00

Организовали смо и Месец српске културе, који је по речима многих централна културна манифестација наше заједнице. У току тих месец дана покушали смо да укључимо што више наших насеља, институција и организација у овај програм како би на што ефикаснији и упечатљивији начин презентовали српску културу и традицију у Мађарској.

Манифестацију су свечано отворили високи званичници из мађарских и српских министарстава, а самом чину затварања присуствовали су представници обе државе. Можемо се похвалити да за ових месец дана српска заједница делује заједно и сложно, да је цео програм испратила како мађарска тако и српска јавност, што сведоче пуне сале и многобројни емитовани прилози о овом догађају.

Програм Месеца српске културе 2013.године:

3. септембар

Национални плесни театар, Будимпешта

Поздравни говор и свечано отварање манифестације Месец српске културе.

Гостовање Књажевско-срског театра са представом „Сеобе“.

14. септембар

Печуј

„И би светлост“ – Отварање изложбе фотографија Ивана Јакшића.

15. септембар

Дом културе у V кварту

Изложба ликовних радова уметника из Бачке (Сомбор, Суботица, Топола...).

17. септембар

Српски културни центар

„Више лица Србије“ мултимедијална презентација представника Туристичке организације Србије.

Музика, гастрономија.

19. септембар

Српска Основна школа у Батањи

Образовно-забавни програм намењен деци школског узраста.

20. септембар

Дом културе у VI кварту

17.00 часова: „Играју се деца света“ – позоришна представа за децу.

Студио за анимацију деце Враголани из Новог Сада.

18.30 часова: Изложба фотографија уметнице Сање Алечковић из Сарајева.

21. септембар

Дом културе у Сантову

Наступ Српског позоришта у Мађарској са представом „Сентандрејско јеванђеље“ .

Градски трг у Помазу испред Дома културе

Гастрономски дан.

22. септембар

Дворац Телеки Ватаи

У 15.00 часова: Концерт мушког хора „Јавор“ из Сентандреје и џез пијанисте Борбеј Михаја.

У 16.30: Свечана предаја обнољене спомен плоче Николи Тесли.

23. септембар

Библиотека за стране језике

(Országos Idegennyelvű Könyvtár és Zenei Gyűjtemény, Budapest, V.ker. Molnár u.11.)

Изложба „Оставићу вам само речи“ поводом обележавања 20. годишњице смрти Десанке Максимовић

из рукописне збирке Народне библиотеке Србије.

Одломке из монодраме „Опоруке Десанки Максимовић“ извешће Рада Ђуричин, драмска уметница.

24. септембар

Српски културни центар

Изложба Музеја наивне уметности из Јагодине и Музеја наивне уметности из Кечкемета.

25. септембар

Музеј наивне уметности у Кечкемету

Изложба Музеја наивне уметности из Јагодине

27. септембар

Верешмрти биоскоп

Филм „Мирис кише на Балкану“.

Премијери филма у Будимпешти присуствоваће Љубиша Самарцић

28. септембар

Српски културни центар

„Пештански омнибус“ сусрет писаца из Србије и дијаспоре.

Учесници писци из: Мађарске, Србије, Румуније, Немачке, Италије, Француске, Босне и Херцеговине и Аустрије

29. септембар

Дом културе у Калазу

„Фолк фест“

Учествују: КУД Табан, КУД Рузмарин, КУД Опанци, КУД Ловра, КУД Банат, КУД Весели Сантовчани ,

и специјална гошћа из Бања Луке.

30. септембар

Српски културни центар

Пројекција филма „Мирис кише на Балкану“ (2 и 3 део).

1.октобар

Резиденција Амбасадора Босне и Херцеговине

Модна ревија – Шешири Исидоре Бјелице .

02.октобар

Дома мањина у Сегедину

Изложба радова чланова Удружења уметника КРУГ из Будимпеште.

04. октобар

Српски културни центар

„Свако нека верује како му срце хоће“-Константин Велики.

Вече посвећено јубилеју поводом 1700 година од проглашења Миланског Едикта.

Промоција књиге „Константинов град-старошпришћамски Ниш“ аутора др Мише Ракоције.

Учесници: др Ксенија Голуб , др Зоран Вукосављев, др Татјане Стародупцев и Коста Вуковић.

Фото изложба.

05. октобар

Српски културни центар

(Szerb Kulturális Központ, Budapest, VI.ker., Nagymező u.49.)

Гостовање Камерне сцене Мирослав Антић из Сенте.

Позоришна представа: „Браћо и сестре“.

06. октобар

Будимпештанска српска православна црквена општина

„И би светлост“ – Изложба фотографија Ивана Јакшића.

Дом културе-сцена српског позоришта у Ловри

Гостовање Камерне сцене Мирослав Антић из Сенте.

Позоришна представа: „Браћо и сестре“.

11. октобар

Српски културни центар

Гостовање Културног центра из Куле.

Позоришна представа: „Ровито куване чизме“.

14. октобар

Амбасада Републике Србије у Будимпешти

Поздравни говор и звршна свечаност.

У програму учествују Српско позориште из Мађарске и Сенсартика квартет.

Основни вид успешне комуникације и пословања у савременом друштву представља и постојање адекватне веб странице. Управо вођен том идејом пред сам крај прошле године започета је израда нове веб странице Културног и документационог центра Срба у Мађарској. Због велике користи на пољу боље комуникације са корисницима услуга Центра, а због великог обима посла, је било потребно ангажовати додатног стручњака и сарадника.

Наравно да би он био примамљив и адекватан потребно је његово свакодневно ажурирање и освежавање.

Посета и учешће на Сајмовима књига у матици представљају један од битних задатака за презентацију рада наших аутора и представљање културне баштине Срба у Мађарској. Међутим, сајмови нису само места за информисање него као што су искуства показала пуно помажу у остваривању сарадње у матици и региону, односно и шире, али, су потребни и за одржавање старих веза.

На сајму књига у Београду 2013. смо представили ново издање Радионице Венцловић, којом руководи Петар Милошевић у оквиру Културног и документационог центра Срба у Мађарској. У овом веома обимном и захтевном пројекту, “Венцловићев сентандрејски буквар 1717” ,су ангажовани академици и стручњаци из Мађарске и Србије. . На жалост само на штанду партнера пошто је на штанду Канцеларије за дијаспору програм већ био раније уговорен, па су се представила друга остварења. На жалост нисмо успели, да слично предходним годинама представимо и друге издаваче из Мађарске, али нова година доноси нове могућности.

И ове године као закључак волео бих да наведем, да је у организацији КДЦСМ, у сарадњи са КДЦСМ односно уз новчану помоћ КДЦСМ, у 2013. години на пољу културе остварено близу 80 пројеката.

У Будимпешти, марта 2014. године

Милан Ђурић
директор